

Ahmed Szadavi

Frankenstein Bagdadban

FORDÍTOTTA GELLÉRT MARCELL

Ahmed Szadavi

Frankenstein Bagdadban

ATHENAEUM

A fordítás alapjául szolgáló mű:
Ahmed Saadawi: *Frankenstein in Baghdad*
Penguin Books, 2018

Copyright © Ahmed Saadawi, 2013

Angol nyelvből fordította: Gellért Marcell
Hungarian translation © Gellért Marcell, 2019

Minden jog fenntartva.

Kiadta az Athenaeum Kiadó,
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja
1086 Budapest, Dankó u. 4–8.
Telefon: 1-235-5030
www.athenaeum.hu
www.facebook.com/athenaeumkiado
athenaeumkiado2012@gmail.com

ISBN 978 963 293 828 8

Felelős kiadó: Szabó Tibor Benjámin
Felelős szerkesztő: Besze Barbara
Szerkesztette: Jordán Gergely
Műszaki vezető: Drótos Szilvia
Borító: Földi Andrea
Nyomdai előkészítés: Tóth Viktor

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

I.

A különleges ügyek kivizsgálására létrehozott speciális bizottság, amelynek tagságát az iraki nemzetbiztonsági testületektől, a katonai hírszerzéstől és az amerikai hadsereg felderítő alakulataitól delegált képviselők alkotják, a következő határozatot hozta a polgári közigazgatással és a nemzetközi koalíciós erőkkel részlegesen együttműködő nyomozati osztály tevékenységével kapcsolatban:

a) 2005. szeptember 25-én az iraki fél részéről tapasztalt erős politikai nyomás hatására a nyomozati osztály tevékenységét a vizsgálat idejére felfüggesztettük, és kihallgatásra a bizottság elé idéztük az osztály vezetőjét, Szorur Mohamed Madzsid tábornokot és a helyetteseit. A szóban forgó személyek röviden ismertették a bizottságnak a nyomozati osztály munkáját az ideiglenes koalíciós kormány 2003 áprilisában történt hatalomátvétele és a vizsgálat megindítása közötti időszakban. A vizsgálat során minden kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy a nyomozati osztály több olyan jellegű tevékenységet folytatott, amely meghaladta a hatáskörét, amit a vonatkozó kormányrendelet bizonyos információk archiválásában, politikai és katonai tárgyú dokumentumok megőrzésében állapított

meg. Madzsid tábornok tudtával és közreműködésével asztrológusokat és jósokat foglalkoztattak kiemelkedően magas fizetésért, az iraki államkincstár költségére anélkül, hogy ehhez az amerikai fél hozzájárult volna. Madzsid tábornok a kihallgatáson azt hozta fel mentésére, hogy biztonsági szempontok figyelembevételével alkalmazta a fent említett személyeket, akik előre jelezték a közbiztonságot komolyan veszélyeztető esetleges események bekövetkezésének várható időpontját. A tevékenységi körük Bagdadra és a főváros közvetlen környékére terjedt ki. A bizottság számára nem derült ki egyértelműen, hogy ezek az előrejelzések segítettek-e az illetékes hatóságokat a terrorcselekmények elhárításában, ahogy az sem, hogy a fent említett alkalmazottak tevékenységének volt-e bármilyen gyakorlati haszna.

- b) A bizottság megállapította, hogy az osztályon őrzött titkos dokumentumok egy részét kiszivárogtatták, ezért az osztály minden alkalmazottját berendeltük kihallgatásra.
- c) Az osztályon üzemelő számítógépek átvizsgálása során kiderült, hogy egyes dokumentumokat valamelyik alkalmazott e-mailen átküldött egy „Szerző” névre hallgató személy számára. A nyomozás során sikerült azonosítani az illetőt, akit haladéktalanul le is tartóztattak az ideiglenes lakhelyén, az Abu Nuvasz utcában lévő Fanar Hotelben. A házkutatás során egyetlen, a nyomozati osztály tulajdonát képező dokumentumot sem találtak. Ugyanakkor lefoglaltak egy kéziratot, ami a „Szerző” állítása szerint az ő műve, egy készülő regény, amelynek a nyomozati osztályon őrzött dokumentumok egy része képezi az alapját.

- d)* A regény terjedelme 250 oldal, és tizenhét fejezetből áll. A bizottság szakértői alaposan megvizsgálták a szöveget, és arra a megállapításra jutottak, hogy a szöveg semmilyen tekintetben nem jogsértő, de elővigyázatossági megfontolásból azt javasolták, hogy tekintettel a benne található információkra, a regényt semmilyen körülmények között se adják ki, és megtiltotta a szöveg bármilyen jellegű reprodukálását.

II.

JAVASLATOK

- a)* A bizottság javasolja, hogy Szorur Mohamed Madzsid tábornokot és helyetteseit helyezték át más osztályra, a nyomozati osztály pedig a jövőbeli tevékenységét korlátozza eredeti rendeltetése szerint a gondjaira bízott dokumentumok megőrzésére és archiválására. Az asztrológusi és jósi minőségben foglalkoztatott alkalmazottakat bocsássák el. A nyomozati osztály dolgozói által az elmúlt években elkövetett hibák kivizsgálása folytatódjon, és minden, az osztály tevékenységével kapcsolatos dokumentum kerüljön megőrzésre.
- b)* A bizottság által lefolytatott vizsgálat során bizonyítást nyert, hogy a „Szerző” személyazonosságát igazoló dokumentumok adatai nem felelnek meg a valóságnak. A bizottság ezért javasolja a szóban forgó személy ismételt letartóztatását és kihallgatását, hogy fény derüljön a kilétére és mindazokra a nyomozati osztály tevékenységével kapcsolatos információkra, amelyek

a birtokában vannak vagy amelyekről tudomása van, valamint mindazoknak az alkalmazottaknak a kilétére, akikkel a „Szerző” kapcsolatban állt. A fentebb javasolt intézkedések végrehajtásakor mérlegelni kell, hogy az érintett személyek korábbi tevékenysége milyen mértékű veszélyt jelentett vagy jelent a nemzet biztonságára nézve.

A vizsgálóbizottság elnöke
sk.

AZ ESZELŐS ASSZONY

A robbanás pontosan két perccel az után következett be, hogy a hetvenes éveiben járó Elisva, akit a környékbeli csak Umm Danielként, azaz Daniel mamájaként emlegettek, felszállt a buszra. Az utasok egy emberként fordultak hátra, hogy lássák, mi történt. Döbönt rémülettel nézték a Tajaran tér melletti zsúfolt parkolóból égneke emelkedő, hatalmas fekete füstfelhőt. Bagdad belvárosán úrrá lett a zűrzavar. Sokan – többségükben fiatalok – futva igyekeztek a robbanás helyszínére, a főúton pedig másodpercek alatt megbénult a forgalom az egymásba rohant autóktól. Az ijedtségtől megzavarodott autósok kétségbeesetten próbáltak kiutat keresni, de a dudák karkofóniája és a pánikba esett gyalogosok sikoltozása csak növelte a zűrzavart. Elisva szomszédai a 7. utcában később az idős asszony távollétével magyarázták a történetet. Mint minden vasárnap, most is elment a reggeli misére a Műszaki Egyetem szomszédságában lévő Szent Odisho-templomba, így a Batavín kerület védelem nélkül maradt, ezért következhetett be a robbanás. A környéken sokan hittek benne, hogy Elisva különleges képességekkel rendelkezik, amelyek segítségével el tudja hárítani a fenyegető szerencsétlenségeket.

A buszon ülve Elisva annyira elmerült a gondolataiban, hogy nem is hallotta a robbanást, jóllehet a távolság nem volt több kétszáz méternél. Fázósan kucorodott össze az ülésén, és rezzenéstelen szemmel meredt a távolba az ablakon át. Már napokkal korábban erőt vett rajta valami megmagyarázhatatlan levertség, amitől képtelen volt szabadulni.

A szája keserű ízétől talán megszabadul a szentáldozáskor, a kedélyét beárnyékoló sötét felhőket pedig majd elúzi a lányai és az unokái hangja, ha sikerül beszélnie velük telefonon. A mise után Josiah atya türelmesen kívárja, hogy megszólaljon a mobiltelefonja, aztán odamegy Elisvához, hogy Matilda van a vonalban, de ha Matilda mégsem telefonálna a megbeszélrt időben, Elisva vár egy órácskát, és megkéri Josiah atyát, hogy hívja fel a lányát. Ez idestova két éve így történik minden áldott vasárnap. Azelőtt Elisva lányai a templom vonalas telefonján hívták őt, de sokkal ritkábban és rendszertelenül. Amikor az amerikaiak bevették Bagdadot, lebombázták a telefonközpontokat is, és a városnak több hónapon át nem volt összeköttetése a külvilággal. Az utcákon aratott a halál, és Elisva lányai a szüntelen aggodalomtól hajtva hetente felhívták az idős asszonyt. Eleinte, a legkritikusabb hónapokban azon a Thuraya műholdas telefonon tudták elérni az anyjukat, amit egy japán segélyszervezet ajándékozott az asszír keleti egyház batavíni templomának. Később, amikor működésbe léptek az országban az első mobilhálózatok, Josiah atya vett egy mobiltelefont, és Elisva ezzel a készülékkel tudta tartani a kapcsolatot a lányaival. Mise után a gyülekezet tagjai türelmesen kivárták a sorukat, hogy válthassanak pár mondatot a szeretteikkal, akiket nemegyszer a világ legtávolabbi sarkaiba vetett a sors. Még

a szomszédos kerületből, Karadzs al-Amanából is átjöttek más egyházakhoz tartozó hívők, keresztények és muszlimok egyaránt, hogy térítésmentesen beszélhessenek külföldön élő rokonaikkal. Ahogy terjedtek a mobiltelefonok, úgy csökkent az igény Josiah atya telefonja iránt. Az egész gyülekezetből csak Elisva tartott ki rendületlenül a rituális vasárnapi hívások mellett.

Kék erekkel hálózott, ráncos kezével a füléhez emelte a Nokia márkájú készüléket, és amint meghallotta egyik vagy másik lánya hangját, felderült az arca, és kismul-tak a homlokán a ráncok. Ha a telefonbeszélgetést követően visszament volna a Tajaran térre, mintha mi sem történt volna reggel óta, nyomát sem látja a tragédiának. A járdákat megtisztították, a kiegészítő gépkocsi roncsokat eltüntették, a holttesteket átadták a törvényszéki orvos szakértőknek, a sebesülteket pedig elszállították a közeli Kindi Kórházba. Csupán az eltakarítatlan üvegtörmelék, egy megfeketedett villanyoszlop és egy jókora kráter az aszfaltban tanúskodott a történelekről, bár ez utóbbinak a méretét Elisva, ha látja, sem tudta volna megállapítani.

A mise után egy teljes órán át várt a hívásra. Leült a templom szomszédságában lévő gyülekezeti teremben, és miután az asszonyok megterítették az asztalt a szeretetvendégségre hozott ételekkel, ő is nekilátott az evésnek, csak hogy elüsse valamivel az időt. Josiah atya tett egy utolsó, kétségbeesett kísérletet, hogy elérje Matildát, de most is ugyanazt a választ kapta az automatától: „Pillanatanynilag nem elérhető.” Lehet, hogy Matilda elvesztette a telefonját? Vagy ellopták tőle, észrevétlenül kiemelték a táskájából az utcán vagy egy boltban, ahol vásárolni szokott Melbourne-ben? Vagy csak egyszerűen elvesztette azt a cédulát, amire felírta Josiah atya számát, és azért

nem tudja hívni? A pap tanácstalan volt. Azzal igyekezett vigasztalni Elisvát, hogy legközelebb biztosan sikerül. Lassan a gyülekezeti terem is kiürült, amikor a diakónus, Nadír Szamuni odalépett Elisvához, és felajánlotta neki, hogy hazaviszi a Volga gépkocsiján. Ez már a második hét volt, amikor nem tudott beszélni egyik lányával sem. Elisva valójában nem azért ragaszkodott ezekhez a hívásokhoz, hogy hallja a lányai hangját. Sokkal inkább azért, mert velük tudott beszélni Danielről. Senki nem figyelt már rá, amikor elkezdett beszélni a fiáról, akit húsz éve vesztett el, kivéve a két lányát és Szent Györgyöt, a vértanút, akinek a lelki üdvéért rendszeresen imádkozott, mióta védőszentjéül fogadta. És persze ott volt még Nabu is, a macskája, aki olyan vén volt, hogy a fele szőre kihullott, és átaludta az egész napot. Már a templomban se nagyon figyeltek rá, amikor a fiára terelte a szót, mert ugyanazt hajtogatta unos-untalan. A szomszédjai között sem akadt senki, aki meghallgatta volna. Többségük már nem is emlékezett Danielre. Számukra Elisva fia csak egy árnyék volt a múltból, egyike annak a sok-sok ismerősnek, akik eltávoztak az évek során. Lassan elmaradt mellőle mindenki, akivel sikerült elhitetnie, hogy a fia életben van, jóllehet ott a sírja, benne egy üres koporsóval, az asszír keleti egyház batavíni temetőjében.

Elisva már letett róla, hogy bárkit is meggyőzzön az igazáról. Egész héten csak arra várt, hogy hallja Matilda vagy Hilda hangját, mert ők még most is, ellentmondás nélkül, türelmesen meghallgatták. Mindketten tisztában voltak vele, hogy a húsz éve halott fia eleven emléke élteti az anyjukat. Ha úgy tettek, mintha osztoznának vele a hitében, csakis érte tették.

Nadír Szamuni, a diakónus a batavíni 7. utcában lévő

lakásáig vitte Elisvát. Az utcában csend volt, járókelőket sem igen lehetett látni. Bár a merénylet órákkal korábban történt, a pusztító erejű robbanás – talán a legpusztítóbb a városrész történetében – nyomait nem tudták maradéktalanul eltüntetni. Az idős diakónus homloka elborult a beszédes nyomok láttán. Szó nélkül állította meg a kocsit egy villanyoszlop előtt. A karnyújtásnyira lévő oszlop törzsét vérnymok és haj borította. A pap szívét marokra szorította a félelem.

Elisva kikászálódott a kocsiból, és búcsút intett a jótévőjének. Lassú, bizonytalan léptekkel elindult a lakása felé. Hallgatta, ahogy a kavics ropog a cipője alatt, és kereste a megfelelő szavakat, hogy mit mondjon Nabunak, aki az ajtó mögött fogadja majd, és megkérdezi tőle, hogy mi történt. De az első dolga az lesz, még mielőtt válaszolna Nabunak, hogy kérdőre vonja Szent Györgyöt: miért ígérte meg múlt éjjel, hogy jó hírral fogadják ma – olyan jó hírral, ami egyszer s mindenkorra véget vet a megpróbáltatásainak, és meghozza számára a régóta áhított nyugalmat?

Umm Szalim, Elisva egyik szomszédja meg volt győződve róla, hogy az idős asszony különleges képességekkel rendelkezik, és a Mindenható pártfogását élvez. Ezt konkrét esetekkel is alá tudta támasztani. Bár nem mindenben értett egyet Elisvával, sőt bizonyos dolgait egyenesen rosszallta, az erényeit fenntartások nélkül elismerte, és mindenkinek tisztelettel beszélt róla. Amikor Elisva átjött hozzá szomszédolni – négyen-öten is összejöttek ilyenkor –, és kiültek a magas fákkal körülvett kertbe, Umm Szalim leterített neki a fűre egy nádszőnyeget két párnával – egyet a jobb, egyet a bal oldalára –, és így szolgálta fel a teát.

Umm Szalim hajlamos volt a túlzásokra. Több alkalommal is kijelentette, hogy ha nem élnének a kerületben Elisvához hasonló *barakával*, azaz spirituális erővel megáldott emberek, akkor az egész környék már rég kárhözra jutott volna a Mindenható rendelése szerint. Ezek a gondolatok, amiket Umm Szalim megosztott ilyenkor a szomszédjaival, olyanok voltak, akár a füst, amit a vízipipájából eregetett. Minden szippantásnál egy füstfelhőt engedett útjára, ami néhány másodperc alatt köddé halványult, majd, mielőtt átlibbent volna a kert falán, nyomtalanul eloszlott a levegőben.

A szomszédságban akadtak olyanok is, nem is kevesen, akik Elisvát egyszerűen egy agyalágyult, szenilis vénasszonynak tartották, legfőképpen azért, mert a férfiak nevét rendre elfelejtette, azokét is, akiket idestova ötven éve ismert. Ha összefutott az utcán némelyikükkel, úgy nézett rájuk, mintha sosem látta volna őket, mintha szellemalakként bukkantak volna elő a túlvilágról.

Umm Szalim és a hozzá hasonló jótét lelkek csupán zavarba jöttek, amikor Elisva belefogott egy-egy képtelen történetbe, hogy mi minden esett meg vele ekkor és ekkor, itt meg itt – épelmejú ember szemernyi hitelt sem adott volna mindannak, amit ilyenkor összehordott. Mások csupán gúnyos mosollyal legyintettek, mondván, Umm Szalim és a társai egyszerűen csak képtelenek túltenni magukat valamely szerettük elvesztésén, és ezekben a történetekben keresnek vigaszt, mert tudják, hogy hamarosan rajtuk a sor, hogy már vár rájuk a túlparton a végtelen sötétség birodalma.

A kételkedők között ketten voltak, akik szilárdan meg voltak győződve róla, hogy Elisva nem rendelkezik semmifé-

le különleges képességgel, csupán egy bolond vénasszony. Az egyikük Faradzs volt, az ingatlanügynök, a Batavín főutcáján székelő Raszul ingatlanügynökség tulajdonosa, a másik pedig Hadi, az ócskás, aki egy rozszant kalyibában lakott Elisva tőzsomszédságában.

Faradzs évek óta próbálta rávenni Elisvát, hogy adja el a házát, de Elisva minden alkalommal kerek percc elutasította az ajánlatát anélkül, hogy bármi magyarázattal szolgált volna. Faradzs képtelen volt napirendre térni a dolog fölött. Nem fért a fejébe, miért ragaszkodik az öregasszony ennyire egy hétszobás házhoz, amiben egyedül él a macskájával. Miért nem adja el – tette fel újra és újra magában a kérdést –, és költözik helyette egy kisebb, de világosabb, komfortosabb lakásba, és fordítja a megmaradt pénzt arra, hogy jobb módon élje le a hátralevő éveit?

De hiába várta, erre a kérdésre nem kapott választ. Ami Hadit, Elisva közvetlen szomszédját illeti, nos, ő egy ápolatlan külsejű, mogorva kedélyű, ötvenes éveit taposó férfi volt, aki reggel, délben és este egyformán búzlott az alkoholtól. Hadi egy alkalommal meg is kérdezte Elisvát, hogy nem akar-e megszabadulni azoktól a régiségektől, amikkel tele van a háza. Volt ott két nagyobb falióra, különböző méretű szőnyegek, tíkfából készült asztalok és más bútorok, valamint gipszből öntött és elefántcsontból faragott Szűz Mária- és Kisjézus-szobrocskák. Ez utóbbiakból több mint húsz darab volt mindenfelé a házban, de volt még sok más régiség is, amit Hadinak nem volt ideje közelebről is szemügyre venni.

E régiségek némelyike még az 1940-es években készült, nem véletlen, hogy Hadi szeme megakadt rajtuk. – Miért nem szabadul meg ettől a sok fölösleges kacattól, hiszen csak a port fogják? – kérdezte az öregasszonytól, amikor

előrukkolt az ajánlatával. Elisva azonban válasz helyett határozott kézmozdulatokkal kitessékelte az ajtón. Hadi ekkor látta először és utoljára belülről az öregasszony házát, és valahányszor felidézte magában, ugyanaz az érzés kerítette hatalmába: mintha egy múzeumban járt volna, ahol csak úgy átabotában összehordták a tárgyakat.

A két férfi nem adta fel a reményt, hogy egyszer mégiscsak sikerül jobb belátásra bírniuk a makacs öregasszonyt, de az ócskás, leginkább a megjelenésének köszönhetően, hiába is próbált volna bárkitől segítséget kérni a közös ismerősök körében. Faradzs, az ingatlanügynök viszont több alkalommal is megkörményezte Elisva szomszédait, hogy próbálják rávenni az öregasszonyt az üzletre. Rossz nyelvek szerint Faradzs Veronika Muníbot, az örmény asszonyt le is pénzelte, hogy vegye rá Elisvát, költözzön oda Umm Szalimhoz, aki a férjével élt egy nagy házban. Faradzs nem adta fel a reményt, szemben Hadival, aki egy darabig kitartóan ostromolta az öregasszonyt, de a végén belátta, hogy nincs esélye, és ettől kezdve csupán rosszálló pillantásokat vetett rá, valahányszor egymásba botlottak az utcán.

Elisva nemcsak rendre visszautasította a két férfi ajánlatait, de meg is gyűlölte őket a folytonos zaklatás miatt, és a pokolba kívánta mindkettőjüket abban a reményben, hogy örök kárhozatra jutnak. Csupán két pénzsóvár szélhámost látott bennük, akiknek a lelkét beszennyezte a kapzsiság, akár a silány szövetből készült szőnyeget a kivehetetlen tintafoltok.

Abu Zajdún, a borbély is ebbe a díszes társaságba tartozott. Elisva teljes szívéből gyűlölte, és gyakran imádkozott, hogy pokolra jusson. Miatta veszítette el Danielt, ő volt az

a Baasz-párti aktivista, aki besoroztatta a fiát, és magával vitte a háborúba. Ő maga ugyan visszatért a frontról, de már évek óta nem látta senki. Elisva sem találkozott vele, már maga sem tudta, mióta, és a jelenlétében nem is merték emlegetni a férfit. A Baasz Pártból is kilépett, de annyi nyavalya gyötörte, hogy ki sem mozdult otthonról, és minden kapcsolatot megszakított a környékbeliekkel.

Faradzs éppen otthon volt, amikor a bomba felrobbant a Tajaran téren. Három órával később, délelőtt tíz óra tájban ment be az irodájába, és rögtön észrevette az utcára néző ablakon keletkezett repedéseket. Hangosan káromkodva átkozta a balszerencsését, pedig nem ő járt a legrosszabbul: a téren több üzlet kirakatüvegét is betörte a robbanás. Azt is látta, hogy Abu Anmar, az utca túloldalán lévő Oruba Hotel tulajdonosa ott toporog a járdán a kezét tördelve, az épület kitört emeleti ablakainak üvegcserepei között.

Faradzs látta Abu Anmar kétségbeesését, de semmi szánalmat nem érzett iránta, mert nem kedvelte a szállodatulajdonost. Az ellenszenv kölcsönös volt, amit csak tovább szított a tény, hogy az üzleti életben – bár ezt nyíltan soha nem vetették egymás szemére – vetélytársak is voltak. Abu Anmar, a batavíni szállodatulajdonosok többségéhez hasonlóan, elsősorban ingázó munkásokra, diákokra és az ország legkülönbözőbb részeiből idelátogató emberekre rendezkedett be, akik vagy vásárolni jöttek a fővárosba, Bagdadba, vagy azért, hogy az itteni korszerű kórházakban kezeltessék a betegségeiket. Miután az elmúlt tíz év során az Egyiptomból és Szudánból korábban bevándorolt munkások többsége elhagyta az országot,

a hoteltulajdonosok már csak a hosszú távon itt tartózkodó vendégekre számíthattak: távolsági buszok sofőrjeire, diákokra, akik nem akartak kollégiumban lakni, valamint a gyárakban, vendéglátóhelyeken, boltokban és piacokon dolgozó, vidékről feljött vendégmunkásokra.

2003 áprilisát követően azonban ezeknek a munkásoknak a többsége is elment a városból, így a szállodák vendégek nélkül maradtak. Faradzs megjelenése az üzletágban tovább súlyosbította a helyzetet. Százszámra hódította el a vendégeket Abu Anmartól és a többi hoteltulajdonostól, kihasználva a városban uralkodó általános zűrzavart, ami az üzleti életben is szabad utat adott a törvénytelenéseknek. Számos kétes vagy ismeretlen tulajdonjogú ingatlanra rátette a kezét, azután kis befektetéssel olcsó szállodákká és munkásszállásokká alakította őket. A vendégei zömét vidéki munkásokból és a lakóhelyükről elüldözött vagy elmenekült családok köréből toborozta. Sokan a rezsim bukását követően újra fellángolt vérbosszúk elől kerestek a fővárosban menedéket.

Abu Anmar keserű dühvel, tehetetlenül nézte, hogy kiürül a szállodája, és naphosszat siránkozott a balsorsán. Az 1970-es években költözött fel délről Bagdadba, ahol sem rokonai, sem barátai nem voltak, akik segíthettek volna neki szorult helyzetében. A régi rezsim garantálta a stabilitást, és jól is ment az üzlet, de 2003-ban ez a helyzet gyökeresen megváltozott. Faradzsnek ugyanakkor számos rokona és ismerőse élt a városban, és a rezsim bukását követően az ő segítségével szerzett elegendő hatalmat és tekintélyt magának, hogy megszerezze az elhagyott házak tulajdonjogát, jollehet mindenki tudta, hogy nincsenek papírjai, amelyekkel igazolni tudná, hogy a kormányról bérelte vagy vette a megszerzett ingatlanokat.

Faradzs elég erős volt már hozzá, hogy hatalmi eszközökkel lépjen fel Elisva ellen. Csupán kétszer látta belülről az öregasszony házát, akkor is csupán futólag, de ez is elég volt hozzá, hogy beleszeressen. A stílusa alapján minden valószínűség szerint iraki zsidók építették. A négyzet alaprajzú ház közepén egy tágas belső udvar volt, a szobák pedig mindkét szinten a körbefutó függőfolyosókra nyíltak. A lakást az egyik emeleti szoba alatt az utcára nyíló folyosóról lehetett megközelíteni. A felső szintről egy bordázott oszlopokon álló terasz is nyílt az utca felé. A finoman megmunkált oszlopok és a teraszon U alakban körbefutó, faberakásokkal díszített kovácsoltvas korlát az antik világot idéző méltóságot kölcsönzött az épületnek. A házba egy kétszárnyú, vaspántokkal megerősített, masszív tölgyfa kapun lehetett bejutni. A homlokzaton mindkét szinten ugyancsak fából készült, festett üveglablakok sorakoztak. Az udvart faltól falig dísztéglákkal, a szobákat pedig sakktablára emlékeztető, fekete-fehér kőlapokkal burkolták. Az udvart annak idején egy óriási vászonlepellet árnyékkolták, amit csak nyaranta vontak be, de a lepelnek már hosszú évekkel korábban nyoma veszett. A ház már csupán nyomokban őrizte régi méltóságát, de masszív falainak köszönhetően makacsul ellenállt az időnek, és, ellentétben a szomszédos épületekkel, a víz sem tett komolyabb károkat benne. Ugyan az alagsort annak idején, heves esőzések során többször is elöntötte a víz, de ez sem hagyott maradandó nyomokat az épületen. Faradzs szemében a ház egyetlen komolyabb szépséghibája az egyik emeleti szoba volt, amelynek beszakadt a mennyezete, és a falból kieső téglák egy része a kurta fallal elválasztott szomszédos telekre potyogott, annak a düledező viskónak a háta mögé, amelyben Hadi,

az ócskás lakott. Az emeleti fürdőszoba szintén romokban volt. Faradzs tudta, hogy mélyen a zsebébe kell majd nyúlnia, hogy rendbe hozassa az épületet, de azt is tudta, hogy megéri majd a befektetést.

Többször megkísértette a gondolat, hogy egyszerűen kilakoltatja ezt a keresztény vénasszonyt a házból, de aztán rendre meg is gondolta magát. Kockázatos lett volna ilyen nyílt jogsértést elkövetni, ráadásul ezzel maga ellen hangozta volna a környéken lakókat is. Jobbnak látta, ha előbb alaposan körülszimatol, kideríti, milyen viszonyban vannak a szomszédok Elisvával. A legbiztosabb megoldás persze az lett volna, ha megvárja, amíg elpatkol a vénasszony. Senki nem merte volna megkérdőjelezni a jogigényét, hiszen a környéken mindenki tudta, milyen fontos neki ez a ház, és belátták volna, hogy Elisva halála után – bármilyen sokáig éljen is – csakis ő lehet az új tulajdonos.

– Fel a fejjel! – kiáltotta oda Faradzs Abu Anmarnak, aki a kezét tördelve még mindig ott toporgott az üvegcserepekkel borított járdán. Abu Anmar, mintha megfogadta volna Faradzs tanácsát, felnézett, és két kezét az égre emelte, ahogy imánál szokta, de a mozdulatból nem derült ki egyértelműen, vajon így akar hálát adni, amiért nem érte nagyobb kár, vagy inkább az Úr haragját akarja Faradzs fejére vonni, hogy így szabaduljon meg a minden hájjal megkent ingatlanügynöktől, aki az utóbbi időben így megkeserítette az életét.

Elisva egy határozott mozdulattal letessékelte a macskáját a szófáról, és lesöpörte a huzatról a rátapadt szőrszálakat. A szőrszálakat ugyan nem látta, de valahányszor megsimogatta Nabut, érezte, hogy hullik a szőre, és tudta, hogy az egész lakás tele van vele. Nem mintha különöseb-

ben zavarta volna a macskaszőr, de a megszokott helyét, ahonnan Szent György képét nézegette, szerette tisztán tartani. A szent képe ott függött a kanapéval szemközti fal közepén, több kisebb kép társaságában. Az egyik egy faragott fakeretbe illesztett, fekete-fehér fénykép volt a fiáról és a férjéről. Mellette két hasonló méretű festmény másolata függött a falon, az egyik az utolsó vacsorát, a másik a keresztről levételt ábrázolta, alattuk pedig három fekete tintával készült miniatúra, szenteket ábrázoló középkori ikonok másolatai. A szentek többségének nevét Elisva nem is tudta, mert a férje tette fel őket a nappali falára sok-sok évvel ezelőtt. Ezekkel a másolatokkal tele volt az egész lakás, ott függtek, ahová annak idején felakasztották őket: a társalgóban, a hálószobában, Daniel szobájában, ami immár húsz éve le volt zárva, és a többi, lakatlan szobában.

Elisva minden este leült a kanapéra, hogy folytassa végtelenített, egyoldalú párbeszédét az angyalarcú szenttel. A képen a szent az egyházi öltözet helyett tetőtől talpig fényes acéllemezekből készült páncélt viselt, a fején tollforgós sisakkal, amely alól a válla fölött itt is, ott is kikanalált egy-egy göndör, szőke hajfürt. Hosszú lándzsáját magasra emelve egy zömök fehér lovon ült, amely éppen felágaskodott, hogy meghátráljon a rettenetes sárkány fogai előtt. A szörnyeteg a kép jobb alsó sarkából közeledett feléjük, és hatalmas pofáját kitéve arra készült, hogy lándzsástól, páncélostól, lovastól elnyelje vakmerő kihívóját.

Elisva nem sok figyelmet szentelt az aprólékosan kidolgozott részleteknek. Felvette a nyakába akasztott zsinoron lógó vastag szemüvegét, és csak a szent arcát nézte, azt az angyali nyugalomtól sugárzó arcot, amely nem árulkodott semmiféle érzelmről, se haragról, se félelem-

ről, se kétségbeesésről, se vakmerő bátorságról. A szent egyszerűen tette a dolgát úgy, ahogy azt hite szerint az Úr meghagyta neki.

Elisva nem próbált teológiai spekulációkban vigaszt találni a veszteségeire. A védőszentjét családtagnak tekintette, és miután a családja széthullott, csupán ő, az angyalarcú, Nabu, a macskája és a fia, Daniel kísértete maradt meg számára. Aki ismerte, úgy tartotta, hogy egyedül él abban a nagy házban, ő azonban három családtaggal, de inkább három szellemmel élt együtt, akik olyan intenzíven jelen voltak az életében, hogy a társaságukban egyáltalán nem érezte magát magányosnak.

Bosszús volt, mert a védőszentje három ígéretéből egyet sem teljesített, hiába sírt, esedezett, könyörgött hozzá, ki tudja, hány álmatlan éjszakán. Tudta, hogy nincs már sok hátra számára ebből a földi életből, és már csak arra várt, hogy egy jelet kapjon az Úrtól Danielről. Bizonyoságot akart. Vagy arról, hogy él, és egy napon visszatér, vagy arról, hogy meghalt, és a teste ott nyugszik valahol egy temetőben. Felelősségre akarta vonni a védőszentjét, amiért nem váltotta be az ígéretét, de várnia kellett, amíg leszáll az éj. Nappal a kép csupán egy kép volt: élettelen és mozdulatlan, de éjjel megnyílt egy titkos ajtó az itteni és a túlvilág között, ahonnan leereszkedett hozzá az Úr a szent képében, hogy rajta keresztül beszéljen hozzá, Elisvához, az eltévedt bárányhoz, akit magára hagyott a nyáj, és ezért kétségbeesésében kis híján a hitetlenség feneketlen, koromsötét szakadékába zuhant.

Éjjelente, az olajlámpa pislákoló fényénél Elisva tisztán látta, ahogy a kép megelevenedik a megfakult üveg mögött, és látta a szent szelíd, angyali arcát. Nabu nyugtalanul nyávogni kezdett, és kiosont a szobából. A szent válto-

zatlanul magasra emelve tartotta a lándzsáját, de a szemét most egyenesen Elisvára szegezte. – Túlságosan türelmetlen vagy, Elisva – mondta. – Mondtam neked, hogy az Úr hamarosan véget vet a szenvedéseidnek, és megbékíti a lelked. Talán meg is lep majd egy jó hírrel, aminek nagyon fogsz örülni. De ne feledd, hogy az Urat nem lehet sürgetni. Ő akkor cselekszik, amikor jónak látja.

Elisva még egy fél órán át próbálta győzködni a szentet, egészen addig, amíg az bele nem fáradt a meddő vitába. A szeme elfordult, vissza a közeledő szörnyeteg felé, az arca megmerevedett, és nem mozdult többé, így adva Elisva tudtára, hogy nem kívánja tovább folytatni a beszélgetést. Elisva, mielőtt nyugovóra tért, elmondta a szokásos esti imáját a hálószobája falán lévő méretes fakereszt elé térdepelve, majd megnézte, hogy Nabu lefeküdt-e már a helyére, a puha tigrisbőrre, amelyen az éjszakát szokta tölteni.

Másnap, miután megreggelizett, és elmosta az edényeket, éppen indult volna vissza a nappaliba, amikor meghallotta a közeledő amerikai Apache helikopterek dübörgését. Az ablakhoz lépve felnézett, és mintha Danielt látta volna odafönt a magasban, legalábbis azt képzelte, hogy látja. Akár így, akár úgy, Danny – így hívta őt gyerekkorában – ott volt. A védőszentje végre mégis beváltotta az ígéretét. Hangosan elkiáltotta a nevét. Danny meghallotta, és lassú léptekkel elindult felé. – Gyere, Danny, gyere ide hozzám. Végre megjöttél, drága kisfiam.